

Beleidsvisie Brede School Nieuwe Stijl

Inleiding

Met de Brede School Nieuwe Stijl vindt een verdere borging en verbreding plaats van het brede school concept. Dat sluit aan bij het coalitieakkoord waarin is vastgelegd dat de brede school ontwikkeling blijvend wordt gestimuleerd en de visie van Wieg naar Werk 2.0 waarin de actualisering van de brede school beleidsvisie al was aangekondigd.

Definitie

Een *brede school* is een voorziening van samenwerkende organisaties waar verschillende activiteiten gecoördineerd (en zo mogelijk onder één dak) op basis van één gedeelde (pedagogische) visie worden uitgevoerd. Het doel van een brede school is het activeren en ondersteunen van kinderen en jongeren bij de ontwikkeling en het benutten van hun eigen kracht en talenten op sociaal-emotioneel, fysiek, cognitief en creatief vlak. Daar wordt door de samenwerkende partijen vanuit verschillende invalshoeken aan bijgedragen; zij versterken elkaar op basis van hun core business en bundelen hun krachten.

De partijen die samen een brede school vormen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van de meerjarige brede school visie en jaarplannen. De visie komt tot uiting in de jaarplannen en dagelijkse praktijk door de keuze van activiteiten en de wijze waarop die worden uitgevoerd. Daarbij wordt gewerkt met doorgaande lijnen. Enerzijds gaat het om een dagelijkse, doorgaande lijn in tijd van activiteiten waarmee zo veel mogelijk gedurende de hele dag een programma wordt geboden.¹ Anderzijds gaat het om een doorgaande ontwikkelingslijn van het kind of de jongere. Ten behoeve daarvan wisselen de betrokken partijen informatie uit en stemmen ze hun werkwijzen op elkaar af. De wijze van samenwerking, de onderlinge rollen en verantwoordelijkheden zijn duidelijk vastgelegd in de gezamenlijke visie en jaarplannen.

Stand van zaken

Inmiddels zijn er sinds de start in 2001 in Deventer zeven brede scholen gerealiseerd in het primair onderwijs en twee brede scholen in het voortgezet onderwijs. De gestelde ambitie in 2009 is om door te groeien naar 16 brede scholen, waarvan 11 in het primair onderwijs.

Aantal	Brede scholen primair onderwijs	Brede scholen voortgezet onderwijs
1	Zwaluwenburg	Het Slatink
2	Schalkhaar	Het Stormink
3	De Windroos	
4	Kei 13	
5	Rivierenwijk	
6	De Enk	
7	De Zandweerd	

Tabel 1. Overzicht Deventer brede scholen

Gezamenlijk hebben de brede schoolpartners gekeken naar hoe het de afgelopen jaren is verlopen. Wat ging goed en wat moet beter. Een kort overzicht met de belangrijkste punten:

- Ambitie van 16 brede scholen blijkt in de praktijk lastig te realiseren. Het ontstaan en de ontwikkeling van brede scholen is in veel gevallen afhankelijk gebleken van het enthousiasme van schooldirecteuren. Brede school activiteiten vormen geen kerntaak van het onderwijs, wat sturing gericht op de ontwikkeling van brede scholen bemoeilijkt. De regie is met andere woorden te veel alleen bij het onderwijs komen te liggen, terwijl het gaat om een multidisciplinair samenwerkingsverband waarbij betrokken partijen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de brede school ontwikkeling.
- Behoeft aan meer samenhang/verbinding tussen de verschillende activiteiten in een buurt die worden gefinancierd uit verschillende subsidiemiddelen/beleidsterreinen. Dubbel aanbod en daarmee de verspilling van middelen en formatie moet voorkomen worden.
- Visie cultuureducatie mag meer in samenhang met de brede school gerealiseerd worden.
- Groei, en daardoor meer mogelijkheden voor de inzet, van combinatiefunctionarissen.
- Beëindiging Stichting Brede School per 31-12-2010.

¹ Daarmee wordt kinderen of jongeren een leuke en leerzame daginvulling geboden en ouders de mogelijkheid om te werken.

- Behoeftte aan meer gemeentelijke regie.
- Gemeentelijke bezuiniging op brede school budget van ruim € 75.000,- vanaf 2013.
- Banjeren is vanwege bezuinigingen ondergebracht bij de brede school. De projectsubsidie voor Banjeren loopt tot en met 2012 en in verband met de bezuinigingen per 2013 is er geen financiële ruimte om Banjeren na 2012 nog te subsidiëren.

De Brede School Nieuwe Stijl

Gezien de gestelde ambitie van 16 brede scholen in relatie tot de bezuinigingen en de behoefte aan meer inhoudelijke samenhang tussen betrokken beleidsterreinen wordt ingezet op de verbinding van de brede school ontwikkeling, sportstimulering², cultuureducatie, het kinderwerk, Banjeren en het jongerenwerk in één nieuw concept: de Brede School Nieuwe Stijl. Tevens wordt voorzien in een koppeling met de ontwikkeling van integrale kindcentra. Deze verbindingen passen bij het brede school concept waarin verschillende voorzieningen, activiteiten en organisaties bij elkaar komen. De uitgangspunten van de Brede School Nieuwe Stijl zijn:

1. Brede scholen vormen de spil bij de ontwikkeling van en activiteiten voor kinderen en jongeren en voeren daarop de programmatische regie. In het primair onderwijs is er sprake van een buurtgerichte werkwijze. Dat in tegenstelling tot het voorgezet onderwijs waar sprake is van een stedelijke werkwijze.
2. Behoeftte van kinderen/jongeren en hun ouders staan centraal.
3. Bundelen van multidisciplinaire expertise en inzet bij de brede scholen door samenwerking tussen onderwijs, kunst en cultuur, sport en welzijnsector.
4. Per brede school één gezamenlijke analyse, één meerjarige integrale brede school visie en één multidisciplinair jaarplan die door de samenwerkende partijen worden gedeeld en gezamenlijk worden uitgevoerd. Taken, verantwoordelijkheden en rollen tussen de partijen worden duidelijk verdeeld en schriftelijk vastgelegd, waaronder welke partij verantwoordelijk is voor de dagelijkse coördinatie van de brede school.
5. In het primair onderwijs wordt gestreefd naar het gestelde doel van 11 brede scholen. Het uitgangspunt is daarbij zo veel mogelijk één brede school per woonservicezone³. De ambitie is om op termijn per woonservicezone (minimaal) één brede school te realiseren. In het voortgezet onderwijs wordt gestreefd naar het gestelde doel van vijf brede scholen. Het einddoel is om op termijn op elke schoollocatie een brede school te realiseren.
6. Uitvoering vindt plaats binnen bestaande financiële budgetten brede school, sportstimulering⁴, cultuureducatie, kinder- en jongerenwerk. Cofinanciering wordt door de uitvoerende partijen zo veel mogelijk binnen formatief gerealiseerd. Voorts worden vanuit de betrokken partijen waar mogelijk (landelijke, provinciale of lokale) projectgelden ingezet.⁵

Brede scholen in het primair onderwijs | Kinderen en de buurt centraal

Brede scholen in het primair onderwijs vormen de spil in de buurt als het gaat om het opgroeien van en de activiteiten voor kinderen⁶. Om deze rol goed te vervullen wordt de programmatische regie bij de brede scholen gelegd. In het primair onderwijs voeren brede scholen met andere woorden de programmatische regie met betrekking tot de activiteiten die worden uitgevoerd voor en met kinderen⁷ in de buurt. Elke brede school biedt één samenhangend, integraal en buurtgericht aanbod en wordt in verband met haar multidisciplinaire karakter gevormd door in ieder geval één of meerdere basisscholen, het kinderwerk, de sport- en kunst en cultuursector. De functies van brede scholen in het primair onderwijs zijn dan ook onderwijs, sportstimulering, cultuureducatie, welzijn⁸ en zorg⁹.

De brede scholen in het primair onderwijs hebben de mogelijkheid om zich te ontwikkelen tot integrale kindcentra; een nieuwe vorm van brede scholen. In aanvulling op de brede school functies bieden integrale kindcentra voorschoolse educatie voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar en/of voorschoolse voorzieningen voor kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar. In een integraal kindcentrum ligt sterk de nadruk op één (gezamenlijke) doorgaande leer- en ontwikkelijn voor kinderen. De term integraal kindcentrum is een andere dan *kindercentrum*. Bij een kindercentrum gaat het om het samengaan van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven in het kader van de Wet Kinderopvang.

² Waaronder de inzet van combinatiefunctionarissen. Idem geldt m.b.t. cultuureducatie.

³ De ws-zones lopen nagenoeg gelijk met de voedingsgebieden van het primair onderwijs.

⁴ Waaronder de impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur t.b.v. combinatiefunctionarissen. Idem geldt m.b.t. cultuureducatie.

⁵ Een voorbeeld is het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen.

⁶ En waar mogelijk ook activiteiten voor hun ouders, jongeren en andere buurtbewoners.

⁷ En waar mogelijk ook voor activiteiten voor en met ouders, jongeren en eventuele andere buurtbewoners.

⁸ Waaronder opvang, vrije tijd en opvoedingsondersteuning (dat laatste in samenwerking met het CJG).

⁹ De zorgfunctie wordt in ieder geval vormgegeven door middel van de zorgadviesteams in het onderwijs.

Woonservicezones	Voedingsgebieden primair onderwijs	Aantal inwonende 4-11 jarigen + % van totaal ¹⁰	Brede scholen primair onderwijs
Binnenstad, Raambuurt, Knutteldorp (1)	Binnenstad (1)	238 = 2,4%	
De Hoven (2)	De Hoven (2)	305 = 3%	
Borgele / Platvoet (3)	Borgele / Platvoet (3)	401 = 4%	
Colmschate-Noord (4)	Het Oostrik, Douwel en Blauwenoord (4.1)	807 = 8%	De Zwaluwenburg
	Vijfhoek (4.2)	2134 = 21,1%	
Colmschate-Zuid, Snippeling (5)	Colmschate-Zuid (6)	1019 = 10%	
Keizerslanden, Tuindorp, Ziekenhuisbuurt (6)	Keizerslanden/ Steenbrugge (7)	698 = 6,9%	Kei 13
Driebergenbuurt, Rode Dorp, Voorstad, Bekkumer (7)	Voorstad (8)	1036 = 10,3%	De Enk De Windroos
Rivierenwijk, Hoornwerk, Deltabuurt (8)	Rivierenwijk (9)	556 = 5,5%	Rivierenwijk
Zandweerd (9)	Zwolseswijk / Zandweerd (10)	1036 = 10,3%	De Zandweerd
Bathmen (10)	Bathmen (11)	616 = 6,1%	
Diepenveen (11)	Diepenveen (12)	496 = 4,9%	
Schalkhaar (12)	Schalkhaar (13)	542 = 5,4%	Schalkhaar
Lettele (13)	Lettele/Okkenbroek (14)	220 = 2,2%	
Okkenbroek (14)			
Totaal		10.104 = 100%	

Tabel 2. Woonservicezones en voedingsgebieden

Brede scholen in het voortgezet onderwijs | Jongeren centraal

Voor brede scholen in het voortgezet onderwijs staan jongeren centraal. Gezien de stedelijke functie van het voortgezet onderwijs, is voor de brede scholen (in tegenstelling tot de brede scholen in het primair onderwijs) geen sprake van een buurtfunctie. Het brede school concept en de activiteiten worden dan ook primair vormgegeven en uitgevoerd op de schoollocaties. De functies van brede scholen in het voortgezet onderwijs zijn onderwijs, sportstimulering, cultuureducatie en zorg. In verband met haar multidisciplinaire karakter wordt elke brede school gevormd door in ieder geval het onderwijs, het jongerenwerk, de kunst en cultuur- en sportsector. De partijen dragen gezamenlijk zorg voor één samenhangend, integraal aanbod. Een ondersteuningsaanbod (zorg op school) wordt onder meer vormgegeven door middel van de zorgadviesteams in het onderwijs.

In het voortgezet onderwijs zijn er momenteel twee brede scholen, namelijk de locaties het Slatink en het Stormink van het Etty Hillesum Lyceum. Daarnaast wordt gestart met de ontwikkeling en uitvoering van het brede school concept op de locaties de Keurkamp en Arkelstein. Tevens is er aandacht voor de ontwikkeling van een brede school in het voortgezet speciaal onderwijs. Gezien de zelfstandigheid van de leerlingen van de locaties het Vlier en de Boerhaave van het Etty Hillesum Lyceum en het daar al bestaande brede reguliere aanbod, heeft de brede school ontwikkeling daar voorlopig geen prioriteit. Het einddoel is om op termijn op elke schoollocatie een brede school te realiseren.

Huidige brede scholen	Nieuwe te vormen brede scholen	Aantal leerlingen/jongeren ¹¹
Het Slatink		785
Het Stormink		1.174
	De Keurkamp	419
	Arkelstein	162
	Voortgezet speciaal onderwijs	212 ¹²
Totaal		2.752

Tabel 3. Overzicht brede scholen voortgezet (speciaal) onderwijs

¹⁰ Gemeente Deventer (2011). Integrale prognose basisonderwijs Deventer 2011. Peildatum 01-10-2011.

¹¹ Cijfers gebaseerd op: BMC (2011). Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen Midden-IJssel-Noord periode 2012-2017.

¹² Pijldatum 1-10-2010.

Visie en jaarplannen brede scholen | SMART geformuleerd en gebaseerd op gedegen analyse

Elke brede school heeft een meerjarige brede school visie en voor de concretisering en uitvoering daarvan wordt gebruik gemaakt van SMART geformuleerde jaarplannen. De jaarplannen (en ook de meerjarige brede school visie) worden gebaseerd op een jaarlijkse analyse die gezamenlijk wordt uitgevoerd door de partijen die de brede school vormen.

De analyse in het primair onderwijs wordt uitgevoerd op buurtniveau en gaat in op:

1. Behoeften van leerlingen, ouders en andere buurtbewoners (met name kinderen);
2. Buurtpopulatie: plus- en minpunten (kinder- en opbouwwerk);
3. Leerlingenpopulatie en –prestaties (onderwijs);
4. Sportdeelname en -infrastructuur (Sportbedrijf);
5. Kunst en cultuur deelname en -infrastructuur (Leeuwenkuil);
6. Aanwezigheid van en relatie tot kindcentra: voor- en vroegschoolse educatie en voorzieningen ten behoeve van de doorgaande ontwikkeling van kinderen (in de leeftijd van 0-13 jaar).

De analyse in het voortgezet onderwijs gaat in op:

1. Behoeften van leerlingen en ouders;
2. Doelgroepanalyse (jongerenwerk);
3. Leerlingenpopulaties en –prestaties (onderwijs);
4. Sportdeelname en -infrastructuur (Sportbedrijf);
5. Kunst en cultuur deelname en -infrastructuur (Leeuwenkuil).

Brede scholen zijn er in verschillende soorten en maten. Op basis van de analyse wordt namelijk maatwerk gecreëerd per brede school. De visies en jaarplannen van brede scholen kunnen dan ook sterk van elkaar verschillen. Een jaarplan gaat in op:

1. De gestelde doelen;
2. De geplande activiteiten;
3. De beoogde resultaten per activiteit (in kwantitatief maar ook kwalitatief opzicht);
4. De wijze van samenwerking: de verdeling van taken en rollen tussen de samenwerkingspartners;
5. De wijze waarop de activiteiten, resultaten en het bereiken van de doelen (en daarmee de brede school visie en ontwikkeling) worden gemonitord.

Monitoring en gedeelde verantwoordelijkheid

De uitvoering van het jaarplan wordt door een brede school doorlopend gemonitord en jaarlijks worden de gegevens verantwoord aan de gemeente. De monitoring maakt inzichtelijk welke activiteiten zijn uitgevoerd, welke resultaten daarmee zijn bereikt, welke bijdrage de verschillende betrokken partijen hebben geleverd en hoe de beschikbare (financiële) middelen zijn ingezet. De monitoring wordt gebruikt om het geformuleerde en gevoerde beleid van de brede school bij te stellen.

De ontwikkeling en uitvoering van de analyse, de meerjarige brede school visie en het jaarplan, is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de partijen die de brede school vormen.

Implementatie/-uitvoeringsplan brede school en combinatiefuncties

Met het oog op implementatie van deze aangescherpte beleidsvisie Brede School Nieuwe Stijl wordt een implementatie/-uitvoeringsplan geschreven. Daarin wordt ingegaan op:

1. De groei en ontwikkeling van brede scholen;
2. De implementatie van de in deze visie vastgelegde werkwijze voor brede scholen (analyse, brede school visie, jaaractiviteitenplan, monitoring);
3. De verdeling, inzet, (co)financiering en het werkgeverschap van de 14,2 fte Deventer combinatiefunctionarissen;
4. Het subsidieproces, waaronder nieuwe nadere subsidieregels die worden uitgewerkt in duidelijke beoordelingscriteria in de lijn van deze visie;
5. Overlegstructuren.

Banieren

De projectsubsidie, dus niet de reguliere subsidie, voor Banieren wordt beëindigd op 31-12-2012. De financiële middelen in het kader van de Brede School Nieuwe Stijl bieden namelijk niet de mogelijkheid om de projectsubsidie voor Banieren na 2012 te continueren. In het kader van de Brede School Nieuwe Stijl vormen brede scholen de spil in de buurt (van) waar(uit) activiteiten worden uitgevoerd voor kinderen.